

Can Sabater

Òdena

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Camí de can Sabater
Emplaçament A peu dels contraforts de la serra de Rubió, sota el turó de la Costa Alta.

Coordenades:

Latitud: 41.63267
Longitud: 1.62415
UTM Est (X): 385401
UTM Nord (Y): 4609908

Classificació

Número de fitxa 08143 - 113
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Modern Popular
Segle XVII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08142A006000010000HU
Autoria de la fitxa Josep-Vicenç Mestre i Casanova
Data de registre de la fitxa: dc., 09/10/2013 - 02:00

Descripció

La casa Gran de can Sabater és l'edifici principal del conjunt de can Sabater configurat també per can Manuel Sabater i les cases de can Vives vell, can Vives nou i can Calvet.

La casa Gran de can Sabater està configurada per un clos de planta aproximadament rectangular que conserva les restes de l'antiga masia i una edificació auxiliar separada del volum principal.

El volum principal està constituït per un clos tancat on es troba el conjunt edificat a la banda de tramuntana i una esplanada amb una bassa de planta circular a l'extrem de migjorn. El conjunt edificat s'organitza al voltant d'un pati principal amb accés des de la banda de ponent. El pati principal comunica a través d'una escala amb un pati situat a un nivell més baix comunicat amb la zona de la bassa. El cos que allotja la residència dels propietaris, la capella, l'antic celler i un antic cobert, està situat a la banda de tramuntana del pati principal; la banda de ponent està tancada per un cobert que funciona com aparcament i a la banda de llevant hi ha un porxo i les escales que comuniquen amb el nivell més baix del conjunt. Aquest porxo té un segon porxo a nivell del pati inferior comunicat amb l'antic celler, situat a la banda de llevant del conjunt. Sota el pati principal es troba l'antic femer amb l'accés des de l'esplanada de la bassa.

La casa Gran de can Sabater correspon a una ampliació realitzada als anys 70 pels propietaris del mas. Aquesta edificació es va bastir sobre l'antiga masia incorporant les estructures més primitives a l'edificació actual.

La residència dels propietaris està situada a la banda nord del clos. L'edificació està orientat a migjorn i configura la façana més representativa del conjunt.

Edificació de planta regular que consta de planta baixa, planta primera i planta sota coberta amb coberta a dues vessants de teula ceràmica tipus aràbiga i carener paral·lel a la façana principal. La façana principal és construïda amb paredat irregular vist i les obertures amb carreus de pedra tallada. A la façana hi ha un escut de pedra esculpida corresponent a la família Godó. Des del pati s'accedeix al vestíbul de l'habitatge a través d'un portal d'arc de mig punt. Al costat del portal es conserva un antic pou i una petita finestreta a cada banda. Una finestra a planta baixa, tres balcons a planta primera i dues obertures de la planta sota coberta completen la façana, reformada íntegrament a finals del segle XX.

A planta primera es troba la residència dels propietaris amb una galeria que dona a la façana de ponent i està situada, en part, sobre la capella. La galeria disposa de sis obertures d'arc de punt rodó i el seu revestiment de façana mostra uns esgrafiats amb motius ornamentals d'arquitectura clàssica que simulen una balustrada.

A l'extrem nord-occidental del volum principal hi ha una torre. Edificació de planta quadrangular que consta de planta baixa i dues plantes pis amb coberta de pavelló acabada amb teula ceràmica. Els murs són de paredat irregular amb obertures de diferents dimensions i tipologies. La part inferior de la torre mostra un paredat de diferent tipologia que el de la part superior.

Observacions:

Descripció extreta de la fitxa de l' Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

Història

Segons Xavier Jorba, Can Sabaté és un mas de procedència medieval documentat des del segle XIII. "L'any 1276 el mas era propietat d'Arnau "Hoyastro", el 1338 de Pere Vidal Çaviastro i la seva esposa Margarida i, el 1403 de Nicolau Çaviastro. Coneguda actualment com Can Sabater, tenia el nom històric de mas Viastro".

Segons Jorba, "l'edifici estava orientat vers el migdia i la seva estructura havia viscut

canvis i reformes al llarg dels segles XVII i XVIII. El 1647 tenia un baluard que envoltava tota l'edificació dins del qual hi havia el corral dels ramats de llana i cabrum. Una vegada s'accedia a l'interior de l'edifici, l'entrada distribuïa les diferents dependències. A la planta baixa trobàvem l'establia, la qual podia encabir cinc animals de tir; el celler amb les seves bótes; el pastador; la botiga d'oli i el trull; el galliner i una pallissa. Pujant les escales accedíem a la primera planta, on la sala presidia l'espai. Des d'aquí s'anava a les diferents cambres per a dormir i a la cuina i al rebost".

Segons l'autor, Nicolau Moragues, l'any 1535, deixarà el mas en herència al seu nebot Jaume Sabater, els hereus del qual mantindran el mateix cognom durant els segles XVII i XVIII.

Segons informació oral, l'any 1876 la finca va ser venuda a Rafael Carol i Valls el qual posteriorment la va vendre a l'actual propietari.

Abans de la gran reforma i ampliació del segle XX, en el conjunt de la casa Gran de Can Sabater hi vivien quatre famílies en quatre cases diferents vinculades a una antiga era. La era ocupava el lloc on hi ha la bassa; Can Paquets, situada a nivell de l'era, on es troba el porxo que precedeix el celler; Cal Masover, on hi vivia el masover Pere Ferrer i el pastor; Cal Tasanet i Cal Maco. Cal Maco era l'antiga masia situada en el lloc que ocupa l'actual residència i on vivia la mestressa anomenada amb el sobrenom de La Maca. Can Sabater disposava de diferents masos a càrrec de rabassers: Cal Paquets, situat al costat de la casa dels propietaris; l'antic mas de Can Calvet, actualment enderrocat, Can Vives i el Mas del Vent, on hi habitaven tres famílies: Can Josep Pons, Can Pasqual Pons i Ca la Rosario. Als anys 70 del segle XX, els propietaris del mas van bastir sobre les antigues estructures de la casa una residència de grans dimensions, la qual configura la imatge actual del conjunt. El projecte de la reforma de la casa el va fer l'arquitecte Josep Ribas i González i el del jardí Joan Pañella i Bonastre, director de l'escola de jardineria de Barcelona.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

JORBA i SERRA, Xavier (2011) Òdena, segles XVI i XVII. Parnass Edicions, Barcelona

